

Barndom og unge dage i Vestervig

FRAGMENTER

Af Helge Thinggaard, Vestervig

Grisehyl

Noget af det første jeg erindrer er indsovning til grisehyl. Min far havde slagterforretning i Klostergade nr. 52, og ind under jul blev et stort antal grise bragt til skafottet, henrettelserne forløb næsten i døgndrift. Jeg oplevede den megen aktivitet som noget særdeles spændende. Butikken havde åbent til kl. 21, og det blodige værksted holdt kun en kort pause, fortsatte til kl. 2 og genoptog myrderierne kl. 7, så der var om ikke "liv og glade dage" så i hvert fald fart over feltet.

Det kunne jeg i en alder af 4-5 år vældig godt lide, men resultatet blev, at dengse kom for sent til »Slumstrup«. De sidste kunder i butikken blev af og til inviteret på aftenkaffe, og omkring kl. 23 kom slagterholdet ind til natmad og en snaps. Af aktørerne kan jeg bl.a. huske den spøjse Svalgaard og spasmageren Henning Christiansen; det var et hyggeligt selskab. Bl. a. kan jeg erindre, at jeg sendte Svalgaard misundelige blikke, når han nappede en skrå. Jeg troede, det var lakrids, jeg blev budt og spyttede straks skidt ud, dengang var jeg heldigvis ikke nikotinhungrende, men det kom desværre senere.

Min barndom var efter datidens forhold (født 1936) lidt speciel, jeg var enebarn, og min mor var *udearbejdende*, ansat på dommerkontoret. Det var hun i øvrigt i 52 år og fortsatte med det for hende så inspirerende arbejde indtil hun i 1976 fyldte 70. Som nævnt var mor ikke hjemme om dagen. Mit fædrene ophav var ganske vist hjemmegående, men fra en tid hvor mandschauvinismen var fremherskende, så barnepasning imellem dagens mange gøremål var for ham »en by i Rusland«.

Det var en ganske normal indstilling for datidens fædre, ja, den varede helt op til min egen

generation. Afkommet skulle selvfølgelig passes, derfor var der ansat to tjenestepiger. Den ene var »nurse« og skulle primært tage sig af og opdrage det håbefulde unge menneske. Mine tre børn har adskillige gange antydnet, at opdragelsen *ikke* blev en ubetinget succes - og det er korrekt.

P. Tandrup, et korporligt stort og hjertevarmt menneske, kom jævnligt på besøg og spurgte om han ikke måtte tage »bette Helge« med hjem til pandekager. Han syntes måske, det var lidt synd for knægten, at dagen var moderløs, men jeg nød herlighederne. Tandrup boede vis-a-vis, Klostergade nr. 63. Han, tidligere smedemester, drev postbilruterne til Hurup, Agger, Ydby og havde den fine titel: postkontrahent. Så vidt jeg husker, var der kun en enkelt bil, en mindre bus hvor den bagerste trediedel var lastrum til pakker. Han krydrede ofte sine udtryk med tillægsordet »stejleme«, så det hørte til i den lettere genre. Udtrykket blev bl.a. anvendt på en tur til Ydby: Nogle drenge havde på vejen smidt tomme fup-pakker. Tandrup bed på krogen, standsede bilen, konstaterede at fangsten var værdiløs og råbte til de flygtende knægte at »det var stejleme for galt at standse postbilen, de skulle stejleme få bank«.

Som nævnt har mine børn ofte hentydet til min manglende opdragelse, og følgende illustrerer pædagogikkens utilstrækkelighed: Vi havde fået støvsuger. Før krigen var det ikke helt så almindelig som senere, så det blev måske nok debatteret indenfor murene og inspirerede mig i tre-års alderen til en uartighed som chokerede min mor stærkt.

Jeg sad på trappen udenfor butikken og talte en forbipasserende herre med: »Goddag, din gamle støvsuger«. Problemet var vist især, at den forulempede var byens *dommerfuldmæg-*

tig, og i disse »matador-tider« var det jo katastrofalt at chikanere den høje embedsstand - og i særdeleshed en af min mors foresatte.

Jeg nød at vokse op i pulserende omgivelser, der skete så meget i dagligdagen. Desværre var far ikke rask, i perioder stærkt plaget af mavesår. Jeg erindrer, han mange nætter gik oppe og klagede sig over smerter, det var ikke rart. Det skrøbelige helbred var derfor årsagen til, han i 1942 tog den store beslutning: forretningen blev solgt.

Nye omgivelser

Vi flyttede til en mindre lejlighed, beliggende Margrethevej 12. De næste år havde far et knapt så belastende job, han solgte forsikringer. Det passede godt til hans gode kontaktevner og udadvendte væremåde. I 1947 blev far opereret i Århus og blev derefter ansat i byens »anden slagterforretning«, hos Gelardi Mikkelsen i Vestergade. Her havde han gode år, trivedes i den store familie med otte børn. Den meget gemytlige fru Mikkelsen og far korresponderede godt på det humoristiske felt, så det var et positivt bidrag i den daglige dont. Desværre blev far atter syg, denne gang var det lungekræft, blev opereret på Rigshospitalet sommeren 1954, men døde kort tid efter 55 år gammel.

Fra besættelsestiden kan jeg bl.a. huske nattens summende lyd af engelske flyvemaskiner som passerede på vej til eller fra bombemål i Tyskland. På grund af alderen fattede jeg vist ikke alvoren, jeg syntes, det var spændende. Fra mit sydvendte værelse-vindue kunne jeg se lyskegler fra »søgelyset«, som tyskerne havde stationeret på Agger Tange. Dagen efter operationen kunne jeg sammen med kammerater indsamle i hundredvis af staniolstrimler - nedkastet af englænderne for at narre tyskernes antiluftskyts.

En kort periode havde »herrefolket« befalet udgangsforbud efter kl. 20. Dette forbud blev ignoreret af vores tidligere slagtersvend, Johannes. Som en anden lækat forcerede han i *sivsko* fodboldbanen for at aflægge os et besøg. Indrømmet, jeg var noget imponeret over den lyssky optræden.

Mit andet hjem i disse år var »Solbakken«, her boede »posten«, landpostbud Chr. Larsen og Anne. En mindre farm med gartneri, grise, hest, hund, katte og syv børn. Der var altid plads til »en til«, og det var jeg ubeskeden nok til at benytte mig af. Utallige er de gode oplevelser, jeg har haft i dette gæstfrie hjem. Det var her, jeg i radioen den 4. maj om aftenen hørte frihedsbudskabet fra London. En utrolig oplevelse. Alle blev pludselig helt overvældet af glæde. Mine forældre havde denne aften kortklub, og klør es blev omgående sat skakmat, jubelen ville ingen ende tage. En enkelt arkiveret flaske blev sikkert fundet frem i de små hjem. Mine forældre gik sidst på aftenen med gæsterne ud i byen, alle var jublende glade. Som de fynske piger siger, blev natten min egen. Jeg vågnede midtvejs, og var Palle alene i verden. Lidt chokeret måske, men der *var* jo også noget at fejre.

Den 5. maj var der stort postyr i byen. Sammen med en kødrand af mennesker stod jeg foran Thinghuset og så adskillige biler komme med de formastelige som mere eller mindre havde fraterniseret med fjenden. De skulle i arresten, og mange betragtede vist sceneriet med en vis skadefryd. Et par af mine veninder blev dog kureret ved pludselig at opdage deres onkel blandt de arresterede. Så gik gassen af ballonen, de løb grædende hjem; der var dog grænser for, hvad man skulle tolerere. Lad mig lige tilføje at det vist kan diskuteres, om interneringen i alle tilfælde var retfærdig, det var den næppe. Den euforiske sejrslus bevirkede ganske givet en for lemfældig udvælgelse af klientellet. Hvor der handles, der spildes. I min erindring kan jeg mindes, at jeg på et tidspunkt forlod skuespillet og fortrak til »Solbakken«. Det var ikke smedens, men postens kat som havde fået killinger, og denne begivenhed udkonkurrerede for mit vedkommende »operation Thinghuset«.

Arresten blev ud over denne spidsbelastning indtil 1949 anvendt til internering af småkriminelle som vist i nogen udstrækning betragtede stedet som et bedre pensionat. Jeg erindrer, vi af og til stod på »den grønne sti« (sådan hed Tingstien dengang) og talte med fangerne bag

gittervinduerne, og det hændte, de bad os hente smøger hos købmanden.

Vinterglæder

Kælkning fra højene og ned ad Margrethevej var i disse år en folkesport af de helt store. En god vintersøndag vrimlede det med mennesker. Mange var der også om aftenen, ofte til midnat. Det hændte, jeg fik lov til at være med. Det var bare sagen, for deltagerne på dette sene tidspunkt var overvejende de lidt ældre, og de kunne ofte imponere en 10 årig, for i denne alder ser man jo helst op ad i hierarkiet. De kunne og ville gerne imponere rakket, de turde lidt mere. På min store kælk kunne jeg let få passagerer. Jeg husker bl.a. en aften Gunnar Toftdahl - min klasselærers søn - var »om bord«. Han kunne »tage salver«, inhalere cigarettrøgen fra de giftige »ligkistesøm«. De var af krigsmærket Powhattan og fik øgenavnet »puha-da-da«. Man påstod, at ingredienserne bl.a. var kamelgødning. Jeg »nød ikke cigaren«, men det var forbundet med en vis social status at have omgang med så stor en personlighed. Der blev ofte konkurreret på hastigheden, den var betydelig, blev med uret målt til 70 km/t. En aften var der udenfor »Solbakken« lavet et gevaldigt »hop« i ca. en halv meters højde. Det var ikke ufarligt og under alle omstændigheder

Fra kælkebakken. Det viste »hop« er lavere, end det jeg beretter om. Her er det mig, der snapshotter begivenhederne.

en hård belastning for kælken. Min far stod sammen med andre interesserede, betragtede skuet og udtrykte: »Det er godt, Helge ikke er med til denne halsbrækkende kørsel«, men det var han, for pludselig kom jeg susende med et helt læs, kælken slog en saltomortale. Den blev beskadiget, og hele menigheden svævede et langt stykke ud i luftrummet. *Ingen* omkom. Chokket for min far var dog så stor, at min udgangstilladelse denne aften omgående blev inddraget.

Højt fra træets grønne top

Juletræsfesterne i de såkaldte halvhelligdage hørte til de store oplevelser. Det startede med Håndværker- og Borgerforeningens 3. juledag. Festen blev afholdt om *aftenen* i hotellets store sal. Det enormt store juletræ så imponerende ud, overdådigt pyntet med flag, kurve, trommer, glimmer, fehår og diverse glaspynt - en sand fryd for øjet. Efter at vi havde danset omkring træet og sunget de dejlige julesalmer, blev der uddelt godteposer med *masser af slik*, det var aftenens clou. Senere blev træet rangeret ud på sidesporet, og så var der »bal i den borgerlige« med deltagelse af både voksne og børn, ja, det var nogle uforglemmelige fester, som jeg erindrer med den største fryd. 5. juledag var der en lignende fest i husmandsforeningen, knap så pompøs, det erindres, at slikposerne i hvert fald var mindre. Enkelte gange var jeg til juletræsfest i Missionshuset, men det var om *eftermiddagen*, altså mest for pattebørn, og alene af den grund var det mindre attraktiv. Juletræet var ikke så imponerende, kun pyntet med engle og fehår. Set med barneøjne virkede det kedeligt, der manglede flitterstads. I dag har jeg en anden mening om den sag, nu synes jeg absolut bedre om den enkle dekoration uden glimmer. En anden ting bevirkede, at denne juletræsfest kom nederst på rangstigen: Der var ingen *slikposer*; kun nødder og æbler og det var altså ikke nok til at gøre mig til stamkunde.

Skole og luftakrobatik

I skole gik jeg skam også, sluttede i 4. mellem 1952. Det var i det store og hele en god tid,

men jeg hørte ikke til eliten, evnerne var vist nogenlunde, men det kneb ofte med motivationen, for der var så mange andre interessante ting at gøre - bygge modelfly, modtage og skrive til kortbølgestationer overalt i verden, en omfattende korrespondance som jeg endnu har en del af, skrive til amerikanske movie-stars og danske rederier efter fotos, lave scrapbøger om mine fodboldidoler. Lektierne blev ofte negligeret, og karaktererne blev derefter - på det jævne. Det var i øvrigt lidt af et paradoks, at min far var medvirkende til dårlige karakterer i tysk. Under og efter besættelsen havde han en stærk aversion mod alt tysk. Da jeg i anden mellem skulle starte med de germanistiske gradbøjninger, sagde han: »Det nazi sprog skal du ikke lære, det er der ingen fremtid i«. Jeg tog det ad notam og læste aldrig på lektierne. Det resulterede selvfølgelig i, at jeg i dette fag fik bundkarakter til den afsluttende eksamen. Det gik ud over gennemsnittet, og det var jo ikke så godt.

Når vi havde matematik eller fysik hos lærer Grønbjerg, blev undervisningen af og til suspenderet et kvarters tid. Det skete, når Folmer Madsen, genboens søn, i en Harvard eller Spitfire lavede luftakrobatik over byen. Fart og højde kunne minde om D-dag, invasionen i Normandiet. Han suste forbi de sydvendte vinduer og begyndte sit akrobatiske luftshow med loops m.m., ja, han ophævede vist af og til såvel de fysiske som de matematiske læresætninger. Engang stod jeg sammen med et par kammerater på en af højene og nød opvisningen. Vi blev noget chokeret over, at maskinen var så tæt på - vi kunne mærke lufttrykket. Folmer var noget af en helt, ham så vi i bogstaveligste forstand op til, dengang var en pilot omgivet af en vis glorie. Han var på et af de første hold, flyvevåbnet uddannede efter anden verdenskrig. At han turde, for fakta var, at ulykkesfrekvensen dengang var meget høj, mindst halvdelen af et nyrekrutteret hold fløj ned i jorden i stedet for op i himlen. Det var et voveligt eksperiment som i dette tilfælde fik en lykkelig udgang. Folmer lever i bedste velgående. Efter mange år som kaptajn i SAS nyder han nu sit otium syd for grænsen i nærheden af Flensborg.

Av, min arm

Hos vognmand Anders Nyby kom jeg en del, han var den joviale trinde type med høj stemmeføring, ham satte jeg stor pris på. Jeg kom med på mange køreture med lastbilerne. Under krigen var drivkraften gasgenerator. Jeg husker den lange opvarmningstid og de jævnlige påfyldninger af mindre træklodser. Det var besværligt, men eftersom jeg kun var med »for sjov«, syntes jeg, det gav udflugten en ekstra dimension - chaufføren havde sikkert ikke den samme mening. De anvendte træklodser blev i øvrigt tilvirket af fangerne i Vestervig arrest. I skolens ferier var jeg onsdag og lørdag med på fragttur til Thisted Lastbilcentral. Det gav mange interessante oplevelser og en god orientering i den lokale geografi. Det var ofte hans søn, Knud, som var »kusk«, bl.a. den gang jeg ved et dumt spring fra anhænger til lastbil brækkede venstre arm i anhængertrækket. Det var en uge før min konfirmation. Knud rejste umiddelbart efter til USA og indledte »the american dream«. Hans lillebror, Folmer, var rejst et halvt år tidligere og deres emigration optog i stor grad os halvstore knægte, det var jo »over there«, landet med mælk og honning og - dollargrin. I 1950 var det noget af en færd, rejsen til New York med atlantehavsliner varede en halv snes dage, det appellerede til fantasien og blev ofte diskuteret med kammeraterne. De startede ikke som avisdreng, men som skraldemænd i selveste *Al Capones Chicago*, det var også fascinerende. De blev senere selvstændige, havde stor succes indenfor renovation og transport, millionerne rullede. Igennem de mange år har de været i Danmark mange gange, vi har ofte nydt samværet med dem og deres familier. Desværre kom der foråret 2000 den triste besked, at Knud pludselig var død i sit hjem i Florida, 72 år gl.

Se og hør

Årets litterære højdepunkt var så afgjort *skattebogen*, den kunne virkelig give anledning til diskussion i den lokale andedam. Hvor meget eller hvor lidt skulle naboen betale i skat? Det var skam et meget interessant spørgsmål - og hvem var byens største skatteyder? Øverst på

rangstigen var det ofte læge, eller som man dengang sagde, *doktor* Toft. Han kunne dog ikke hamle op med *fiskeskipperne* i det perifere Thyborøn, som jo hørte under Vestervig - Agger indtil 1954, de var ubetinget kommunens største skatteydere. Skattebogen var faktisk datidens *Se & Hør*, dog uden billeder, men den kunne virkelig sætte fantasien i gang og appellere til nyfikenheden. Som et kuriosum skal tilføjes, at den ikke kunne købes i boghandelen, men hos *barber Pedersen*. Var der noget symbolsk i, at han og Skattefar i fællesskab både kunne barbere og klippe borgerne? Det hævdes, at skattebogen havde en præventiv effekt. Adskillige ønskede ikke at stå nederst i hierarkiet, så derfor ville man - i modsætning til nutiden - hellere opgive indkomsten »til den gode side«. Ideen videregives hermed til kommende skatteministre.

Sprællemanden

Engelskmanden, alias Holger Nielsen, indvandret fra Thisted, etablerede sig sidst i fyrrene med en blandet manufakturforretning. Han var særdeles sprælsk, lancerede en del nytænkning indenfor markedsføring og var i halvtredserne dynamoen i byens og egnens detailhandel.

I forbindelse med et idrætsstævne på stadion havde den aktive forretningsmand hyret en *vejtrømle*. Den skulle køre over en springmadras for at illustrere madrassens imponerende styrke. Den klarede udfordringen, men det gjorde fodboldbanen ikke. Til stor moro for publikum sank vejtrømlen dybt ned i arenaen - Falck måtte tilkaldes.

Som den første i Sydthy kunne han til den årlige juleudstilling lave trafikstop, når store Gjøl-trolde til højttalermusik optrådte på baldakinen til »Agnes vals«. Det var det helt store show, byen blev invaderet af så mange mennesker, at to politibetjente måtte dirigere trafikken. Bag kulisserne var der denne udstillings-weekend hektisk aktivitet. Jeg oplevede den selv, for min daværende kæreste og senere kone, Ruth, var ansat »Hos Engelskmanden«, som firmaet hed. Når jeg henad lørdag aften kom »hjem« fra mit job i en boghandel i Skive,

følte jeg mig meget velkommen i etablissemnet. Den søde fru Esther var den perfekte værtinde i et hjem, hvor arbejde og privatliv var stærkt integreret - her var ingen 11-timers regel. Personalet, suppleret med Poul fra Røjkjær og William (skorstensfejer) Pechüle agerede det meste af natten, jeg var kun »tilsynsførende«, men nød også de mange gode traktementer. Et par gange var den kendte reporter Ole Kühnel fra Nordjyllands radio også tilstede. Han var »ven af huset« og bragte i radioen flere indslag om det store jule-show i Vestervig. Dengang var det ikke kun i historisk sammenhæng, Vestervig var på landkortet.

De unge år

Min interesse for bøger var årsagen til, at jeg i foråret 1952 blev ansat i Lyngbæks Boghandel i Hurup. Det første år var jeg beskæftiget som bud og med »alt forefaldende arbejde«. Om vinteren var det bl. a. optænding og fyring i to kakkelovne, så i starten havde det ikke så meget med bøger at gøre. Jeg kom senere i lære hos den særdeles rare Hans Th. Hansen. Det var gode år med hyggelige arbejdskammerater. Dengang havde jeg dog ingen intentioner om senere at overtage *geschæften*, men det skete altså i 1975.

På bølgen den blå

Idrætten optog mig meget. Jeg dyrkede fodbold, roning og badminton, var i en periode kasserer i idrætsforeningen, hvor jeg i bestyrelsen hyggede mig med Svend Korsgaard, Alf (Asse) Jensen og Charles Holm.

I 1952 var jeg med på foreningens dejlige Norgestur til Vestervigs daværende venskabsby Herøya i nærheden af Porsgrunn. Optakten var for mig ikke den bedste. Det var første gang, jeg skulle sejle »oversøisk«, så jeg garderede mig mod søsyge og indtog i alt for god tid en (over)dosis søsygetabletter som bevirkede, at jeg inden ankomsten til Frederikshavn og under overfarten var godt bedøvet af skidtet. Jeg var faktisk »blind passager« - til stor moro for det øvrige selskab som nød den dejlige sejltur i *magsvejr*. Det skal tilføjes, at jeg på hjemturen klarede mig fint uden »stoffer« og i en

På junior-holdet: Bagerste række fra venstre: Carl Aage ?, Torben Pedersen, Helge Thinggaard, Mogens Agesen, Bent Ruby Nielsen. Mellemste række: Willy Eriksen, Niels Chr. Tølbøll, Karl Børge Jensen. Forreste række: Kurt Jensen, Henning Andersen, Chr. Hilligso.

B-holdet forstærket med et par spillere fra A-holdet, bl.a. kononsskytten Børge Jensen, Thys farligste centerforward, lige til landsholdet. Bagerste række fra venstre: Søren Christensen, Alf Jensen, Børge Jensen, Erik Mikkelsen, Finn Christensen. Forreste række: Ernst Christensen, Preben Pedersen, Børge Larsen, Karl Børge Jensen, Helge Thinggaard.

På Norgesturen blev der til en afkampene stillet dette hold: Bagerste række fra venstre: Willy Christensen, Vilhelm Andersen, Charles Holm, Alf (Asse) Jensen, Henning Laursen, Ernst Pedersen, Jørgen Jensen, Helge Thinggaard. Mellemste række: Kristin Villadsen, Herman Brodersen, Jørgen Lauritsen. Forreste række: Bent Jensen, Jørgen Larsen, Svend Steffensen.

vindstyrke som var ret betydelig. Jeg har *ikke* nydt søsygetabletter siden.

Jeg var holdets Benjamin og sidste reserve. Oplevelserne var talrige hos de meget gæstfrie nordmænd, hvor vi var privat indkvarteret. Sankt Hans aften skulle fejres, og da fik jeg noget af et kulturchock. Vi sejlede til en mindre ø i den smukke skærgård. Da vi steg fra borde, mødte der os et syn, som gjorde et stærkt indtryk på en 15-årig: Omkring 80 % af de mange deltagere (ca. 1000) var døddrukne, de lå simpelt hen helt livløse rundt omkring på klippeøen, dybt alkoholiseret af træsprit. Det var bestemt ikke festligt og kan vist være et memento om, at forbud ikke altid har den tilsigtede præventive virkning.

Ugler i vandet

Fra det gamle rohus i Krik udgik mange dejlige aftenture med skønne naturoplevelser, og en søndagstur gik ofte til Draget. Vi var primært motionsroere, men deltog dog i Limfjordsbyer-

nes kaproninger, jeg erindrer Løgstør, Thisted og Nykøbing. Det var den mest udmattende form for idræt, jeg har deltaget i - her var uglerne i vandet og ikke i mosen. Når målstregen blev passeret, var gassen gået af ballonen, men de fortrinlige 3. halvlege som fulgte i kaproningens kølvand kompenserede på de lidte kvaler. Og hvem skal så nævnes? Rosinen i pølseenden, eller, som det også er blevet sagt: »The raisin in the hot dog end«. Selvfølgelig: Poul fra Røjkjær, den mest legendariske skikkelse som roklubben har fostret, han var styrmand, eller cox som det vist hedder nu om stunder, altid smilende og vennesæl, og *uden* sadistiske tilbøjeligheder til at nyde slavernes lidelser. Det var han en generation før os, og det har han været flere generationer frem. Poul, han var, og han er Vestervig Roklub. Det skal bemærkes, at min årgang ikke på nogen måde bidrog til klubbens imponerende pokal- og medaljehøst, disse triumfer kom senere - dengang der kom *rigtige* mænd til.

Kaproning i Thisted: Fra venstre: Claus Hansen, Ernst Christensen, Fritz Hansen, Anders Daniel, Poul Røjkjær Pedersen, Helge Thinggaard, Finn Christiansen, Knud Daniel, Torben Pedersen.

Sladrehjørnet

Som det kan ses, udfyldte sporten en stor del af fritiden, men der skete dog også andet. Når tiden tillod det »hang« vi af og til på »urmage

rens« hjørne. Sådan hed det, skønt det altid var på det modsatte hjørne, hos tobakshandler Bjelke Brogaard, vi stod. Trekløveret som residerede på dette hjørne var foruden Bjelke Brogaard, urmager E. Bach Aldershvile og skomager Bernhard Madsen, de iagttog og kommenterede livets gang i Lidenlund, ofte med sarkastiske bemærkninger.

Eksempelvis som da Bjelke Brogaard i fjernsynets barndom (1960) sagde til min mor: »Nå, så fik du også *æ prål-stååg* (pralestangen) op«. Det var antennen, der blev hentydet til. Han mente vist, at den sociale status var blevet mere synlig. Engang betragtede jeg sammen med skomageren et fly. Han bemærkede: »De er nærmere Vorherre, end vi er«. Det var jo indiskutabelt. De kunne dog også holde spydighederne indenfor egen kreds: Skomageren dekorerede butiksvinduet, urmageren bankede på ruden og sagde: »Vend enden ud til gaden« og fik svaret: »Så vil man blot sige goddag

Søndagskomsammen i det »pæne tøj« foran biffen som dengang var et væsentligt kulturelt samlingssted. Fra venstre Finn Christiansen, Mogens »Dirch« Møller, Torben »barber« Pedersen, den delvis skjulte person kan ikke helt identificeres, men det kan minde om Kaj Robert Mikkelsen fra Brugsen. Bjarne Christiansen på knallert.

urmager«. Ja, triumviratet som herskede på byens forum, bidrog i høj grad til at højne det kulturelle niveau. Herfra blev der affyret mange lavtgående krydser-missiler. Det var derfor ikke nogen tilfældighed at dette sted også inspirerede os til at iagttage og vurdere byens mange hændelser. Det var her, vi for første gang så en **kvinde** køre bil. Det var Lilli Petersen, lægens kone, en sensation som virkelig blev diskuteret. Tænk at overlade fars dyt til et *damemenneske*, hul i hovedet – kendte hun forskel på speeder og bremsen? Sikkert ikke. Nu *var* verden da gået af lave, den kvindelige frigørelse, emancipationen, var startet med speederen i bund, hvor ville køreturen ende?

Sightseeing

Nej, det var noget helt andet, når min kammerat, Finn, kørte os rundt i sin fars *Mercedes*. Faderen, Knud Christiansen, var sejlene maskinmester. Når han en gang om året bærede Vestervig med sit besøg, gik turen via Ham-

borg, hvor han erhvervede en Mercedes, som Finn i rimeligt omfang kunne disponere over, så vi fik mange køreture på første klasse. Det skal lige bemærkes, at Mercedes dengang var lidt af en attraktion på de thylandske veje, ikke så almindelige som i dag, de hørte til aristokratiet. Jeg erindrer specielt køreturene under generalstrejken i 56. Da var der lukket for »det varme vand« eller rettere benzinen. Den blev kun solgt til livsnødvendig kørsel, altså læger m.m., men Finns smarte far havde på mystisk vis været forudseende, for vi kunne på sædvanlig vis køre derudad som tidligere - uden den store kollisionsrisiko. Det skal lige bemærkes, at der bestemt ikke blev kørt hasarderet, vi var skam »pæne unge mennesker«. En søndag gik turen til »Hotel Schaumburg« i Holstebro, hvor indtagelsen var så beskedent som kaffe og blødt brød. Hos publikum vakte det vist en del opsigt, at se unge knægte køre Mercedes på strøget i den næsten bilfrie by.

Her er jeg ved den omtalte Mercedes, parkeret på Krik bro. Mit ego udtråler vist en attitude, så man skulle tro, jeg var bilens ejer.

Erik Mikkelsen til afkøling i »Isefjorden«.

Holiday on ice

For at gøre den daglige transport til Hurup lettere blev cyklen skiftet ud med en knallert og senere motorcykel. På knallerten oplevede jeg noget dramatisk sammen med Erik Mikkelsen (slagter Mikkelsens søn). I pragtfuldt vintervejr kørte vi fra Krik ud på den tilfrosne Limfjord ud til ålestangerne og længere sydpå ad Kobberrød til, det gik bare derudad. Vi var ikke opmærksomme på, at sejltrengen skulle krydses. På grund af vandstrømmen var isen her skrøbelig. Pludselig begyndte den at gynge, virkelig en ubehagelig oplevelse. Instinktivt gav jeg mere gas og kom hurtigt på »fast grund«, Erik sænkede farten - han og knallerten havnede i baljen. Efter at have konstateret at »bunden var nået«, og Erik havde hovedet oven vande, syntes jeg åbenbart, det ville være på sin plads at forevige »begivenheden«, det fremgår af fotoet. Uden større dramatik kom vi i land, forcerede Kobberrøds høje skrænter, opsøgte en bondegård, ringede til Eriks far som hentede os i bil. Odyseen på Limfjorden fik en lykkelig udgang.

Ringen sluttet

Til sidst skal fortælles om »Bogen der vendte hjem«. Gunnar NU Hansens fremragende radioreportager fra Olympiaden i London 1948 startede min store og vedvarende interesse for fodboldlandsholdet, og datidens idoler: Eigil Nielsen, Karl Aage Hansen, Carl Aage Præst, John Hansen, Jørgen Leschly Sørensen (i familie med tidligere omtalte Tandrup) fascinerede mig i helt overvældende grad. Speciel reportagen fra Danmark-Italien (5-3) husker jeg som meget medrivende, den kunne i høj grad hamle op med nutidens TV-transmissioner. Gunnar Nu kunne med sit noget farvede danske sindelag helt eminent beskrive stemningen og appellere til fantasien, så det føltes faktisk, at man *var* tilstede, *Dannebrog* var bare det kønneste flag, græsset *var* meget grønt. Den store helt i denne kamp var John Hansen, scorede fire mål og blev umiddelbart efter Olympiaden solgt til italiensk fodbold - som første dansker i øvrigt. Året efter fortalte han om sine meritter i »Bolden i mål«. Bogen var udstillet i boghandelens vindue, jeg studerede dagligt

Mit nuværende domicil var som omtalt boghandel. Billedet er fra trediveerne.

denne lækkerbissen, ønskede og fik den i julegave og læste den senere *flere* gange. Det specielle ved denne bogs historie er, at jeg i dag bor i det hus, hvor der i ca. 30 år var boghandel, og bogen har fulgt mig igennem det halve århun-

drede, hvor vi har flyttet teltpælene en halv snes gange. Den var udstillet i vores spisestue og befinder sig nu på samme adresse - i opholdsstuen. Ringen er sluttet.

Bolden *kom* i mål - sikken et selvmål.